

Stanovisko Rady ČMPS

Rada ČMPS sleduje současná **vyjádření ohledně poskytování psychoterapie v rámci zdravotnického systému a mimo něj**. Zaznamenali jsme vyjádření Asociace klinických psychologů z [11. 11. 2020](#) a České psychoterapeutické společnosti JEP z [6. 11. 2020](#), která sdružuje psychoterapeuty působící v českém zdravotnictví. Podle nich není možné psychoterapii poskytovat jinak než v rámci zdravotního systému. Proti tomuto stanovisku se vyjádřil např. předseda České společnosti kognitivně behaviorální terapie dr. Možný a dlouhodobě se proti tomuto pojetí vymezuje Česká asociace pro psychoterapii (<https://czap.cz>).

Považujeme za potřebné vyjádřit své přesvědčení, že **psychoterapii jako činnost nelze omezit na systém zdravotnictví** a že fakticky tomu tak není a nikdy nebylo. Domníváme se, že pro tento názor lze najít oporu v dosavadní běžné české praxi i ve zvyklostech vyspělých zemí (pro zájemce o více informací odkazujeme například na stránky Evropské asociace pro psychoterapii.¹ **Považujeme rovněž za nutné oddělit problematiku psychoterapie jako činnosti od problematiky hrazení psychoterapeutické péče.**

Psychoterapií se rozumí soubor psychologických postupů a technik, který má za cíl pozitivně ovlivnit zdravotní stav, ať už v oblasti duševního nebo fyzického zdraví. Ačkoli slovo "terapie", léčba, je v našich kontextech spojováno především se zdravotnictvím, pozitivní ovlivňování zdravotního stavu jistě není pouze činností, která by byla omezena na zdravotnictví. To se netýká jen psychoterapie, ale i rehabilitace a péče o zdraví a osobní pohodu v širokém slova smyslu.

Psychoterapie je disciplína, která se jen částečně překrývá s psychologií nebo medicínou. Mnohé respektované psychoterapeutické směry připouštějí k psychoterapeutickému výcviku i zájemce se vzděláním mimo tyto obory. To vytváří někdy složitou a nepřehlednou situaci v oblasti regulace psychoterapie a jejího poskytování. **Rádi bychom podpořili věcnou debatu o tom, jak by poskytování psychoterapeutických služeb mělo být regulováno, aby se zajistila kvalifikovaná a bezpečná pomoc a omezilo se množství problematických služeb, které jsou v této souvislosti nabízeny.** Tato regulace ale těžko může mít povahu omezení psychoterapeutických služeb na zdravotnický systém. Mimo jiné by to bylo v rozporu s reálnou praxí, kde není faktický rozdíl mezi tím, jak vypadá psychoterapie poskytovaná klinickým psychologem a například psychologem působícím jako OSVČ, pokud se jedná o absolventy stejného výcviku – v některých případech se jedná dokonce o stejnou osobu. Rozdíl je pouze v tom, jak je taková terapie hrazena.

Omezování psychoterapie i dalších psychologických služeb na oblast zdravotnictví je problematické zejména proto, že zdravotnický systém zjevně nemá kapacitu na uspokojení zájmu klientů a pacientů. Získat v rozumné době přístup k psychoterapii u psychoterapeuta působícího ve zdravotnictví je v mnoha regionech nemožné. Služby psychoterapeutů mimo zdravotnictví jsou tedy nutné i proto, že doplňují nedostatečnou kapacitu zdravotnického systému, ačkoli si je klienti hradí sami nebo jsou hrazeny z dobročinných zdrojů.

¹ <https://www.europsyche.org/situation-of-psychotherapy-in-various-countries/>

Podotýkáme, že otázka hrazení psychoterapie ve zdravotnickém systému a kvalifikace psychoterapeutů, psychologů a dalších profesí, kteří tam působí, je otázka závažná. **Rozhodně nevoláme po tom, aby byl systém proplácení zdravotní péče rozšířen na psychoterapeuty nebo psychology mimo zdravotnictví.** Domníváme se, že zdravotní péče v rámci zdravotnictví a hrazená zdravotním pojištěním by měla být vykonávána výhradně specialisty splňujícími rigorózní podmínky resortu zdravotnictví na odbornou úroveň psychoterapeuta ve zdravotnictví, ať již se jedná o psychologa či lékaře. **Kapacitu klinických psychologů pracujících v systému hrazené péče ze zdravotního pojištění považujeme v ČR za zcela nedostatečnou a apelujeme na aktéry systému zdravotního pojištění (zejména zdravotní pojišťovny), aby významně rozšířily možnost poskytování hrazených psychologických služeb v oblasti klinické psychologie a dětské klinické psychologie.** Zároveň ale považujeme za nutné se ohradit proti tomu, aby byly psychoterapeutické a psychologické služby považovány za exkluzivní a vyhrazené pouze pro oblast zdravotnictví.

Apelujeme na všechny zúčastněné organizace i veřejné orgány, aby věnovaly pozornost regulaci psychoterapie a psychologie a respektovaly, že se jedná o problematiku přesahující tradiční ministerské resorty. Nejedná se jen o oblast zdravotnictví, ale i sociální záležitosti služeb, školství a péče o mládež. Psychologické služby se týkají i oblastí jako je bezpečnost, obrana a justice. Současná situace, kdy psychoterapie nepodléhá mimo zdravotnictví jakékoliv regulaci, není podle našeho názoru dlouhodobě udržitelná a snižuje důvěryhodnost psychoterapie jako profese. Podobně chybí jasná a jednotná regulace psychologie a psychologických služeb mimo oblast zdravotnictví. **Jako největší a nejstarší odborná společnost psychologů v ČR bychom rádi nabídli všem zainteresovaným orgánům své kapacity pro konzultace o možných regulacích psychoterapeutické a psychologické praxe.**

29. 11. 2020